یادداشت

انتظار از رئیس‌جمهور برای تحقق عدالت جنسیتی

زهره آشتیانی

● انتصاب یک زن به کسوت معاون رئیس‌جمهور و ریاست سازمانی با مأموریت‌های بزرگ با رد تمام قضاوت‌های زودهنگام برخی از تفکرات سلیقه‌ای نسبت به این تصمیم، دارای پیام‌های متعددی است که به منزله شناخت درست واقعیت‌های موجود از سوی رئیس دولت یازدهم است. از ابتدای دولت تدبیر و امید باور به شایسته‌سالاری و تأکید دستوری به اعضای کابینه برای اتخاذ این رویکرد در انتصاب‌ها، بیانگر تحول نگرشی برای ترکیب مدیریتی و سیاست‌گذاری کشور بود؛ هرچند سایر اعضای کابینه چندان به این مهم توجه نکردند و برای سپردن مناصب مدیریتی عالی به زنان تردید بر تدبیر حاکم شد، ولی شخص رئیس‌جمهور برای حضور زنان در عرصه بدون توجه به قضاوت‌ها و رویکردهای سلیقه‌ای، اصل شایسته‌سالاری را ملاک انتخاب و عمل قرار داد، هرچند شاید انتخاب‌نشدن وزیر زن از سوی ایشان همچنان حکایت از کمی تردیدش نسبت به توانمندی مدیریتی زنان دارد که انتظار می‌رفت در ترمیم کابینه با رصد نتیجه مدیریتی زنان در سراسر کشور به‌ویژه دستگاه‌ها و سازمان‌های استانی و گزارش‌های معاونت امور زنان نسبت به وضع موجود از سطح توانمندی‌های زنان تحصیل‌کرده و مدیر، چنین تردیدی نیز به تدبیر تبدیل می‌شد و این بیانگر آن است که اعتماد نسبت به رویکرد سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های کلان از سوی زنان بیشتر است و هنوز تفکر مردسالارانه با وجود اعتقاد به شایسته‌سالاری نسبت به مدیریت اجرائی زنان به باور نرسیده است. اما همین اعتماد را باید یک گام به پیش برای تحقق عدالت جنسیتی دانست و برای تداوم گام‌های بعدی نیز زنان با خودباوری به عرصه بیایند. از سوی دیگر آنچه اهمیت دارد اینکه حضور سه معاون رئیس‌جمهور در کابینه که برای اولین‌بار در کشور رقم می‌خورد، ایران را به‌عنوان اولین کشوری معرفی می‌کند که در میان کشورهای اسلامی دارای سه زن در سطح معاون رئیس‌جمهور است که البته تداوم حضور الهام امین‌زاده می‌توانست ما را به رتبه بهتری سوق دهد. یکی از شاخص‌های مهم و تعیین‌کننده در گزارش سالانه شکاف جنسیتی، توانمندی و مشارکت سیاسی زنان است که یکی از مؤلفه‌های آن تعداد زنان در کابینه است و رتبه ایران ۱۳۶ از ۱۴۴ در سال ۲۰۱۶ اعلام شده و طبق نقشه زنان در سیاست که اسفند سال گذشته به وسیله اتحادیه بین‌المجالس ارائه شده است، با احتساب سه معاون رئیس‌جمهور ۹ درصد است که کمی بهتر از مؤلفه تعداد زنان عضو پارلمان است. اما بهتر است در اعتماد به توان مدیریتی زنان از تجارب سایر کشورها نیز بهره بگیریم، به‌طور مثال در کشور اسلامی اندونزی از ۳۸ عضو کابینه ۹ وزیر زن هستند و در آن کشور طبق قانون اگر وزیر مرد باشد، الزاما باید یکی از معاونان وی زن باشد و بالعکس اگر وزیر زن باشد، یکی از معاونان باید مرد باشد که این حکایت از نهادینه‌شدن رویکرد عدالت و رفع تبعیض در واگذاری مسئولیت‌ها با ایجاد فرصت‌های برابر میان زنان و مردان دارد. به نظر می‌رسد بسیاری از کشورها در مسیر توسعه خود اعتماد به مدیریت اجرائی زنان را تجربه کرده‌اند ولی ما همچنان در آزمون و خطا برای سپردن مسئولیت‌ها به زنان میان عرصه‌های سیاست‌گذاری و اجرائی در تلاطم هستیم و این نگرشی صحیح برای پاسخ به انتظارات و مطالبات جامعه زنان به‌عنوان نیمی از جمعیت کشور نیست.

ادامه در صفحه ۱۷

کارشناسان می‌گویند خودکشی‌های شهری نشانه‌ای از اعتراض به تفاوت‌های زندگی شهری است

هاراگیری به شیوه مدرن

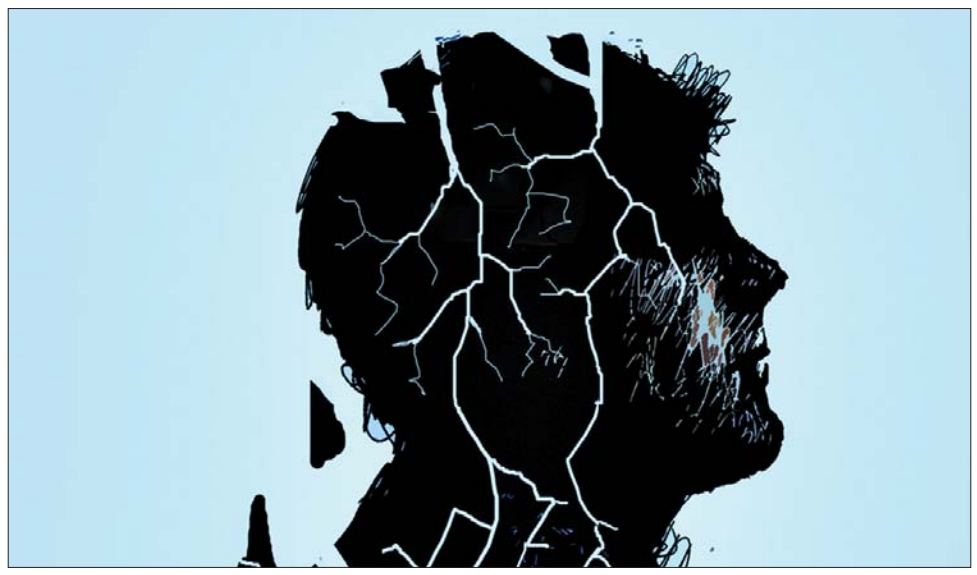

شرق: می‌گویند آنهایی که همیشه دنبال ساده‌ترین راه‌حل می‌گردند، خودکشی را به‌عنوان راه‌حل انتخاب می‌کنند. درست است که به نظر شجاع می‌آیند، اما آنها حذف فیزیکی را بر رویارویی با مصائب زندگی ترجیح می‌دهند. بخش عمده‌ای از آنها به دنبال زندگی بهتر دست به خودکشی می‌زنند و شاید در امید نجات از خودکشی شیشه قرص را در دهانشان خالی می‌کنند. همان‌هایی که به محض خالی‌کردن بطری قرص‌ها، به نزدیک‌ترین دوستشان زنگ می‌زنند و آنها را از تصمیمشان آگاه می‌کنند. عده‌ای دیگر در خفا و با نوشتن نامه به زندگی‌شان پایان می‌دهند، اما عده‌ای دیگر اماکن عمومی را برای تمام‌کردن کلیشه‌ای یک بازی انتخاب می‌کنند.

از سقوط و لحظه برخورد به زمین حرف می‌زنیم. دقیقا ۴۳۵ متر بالاتر از سطح زندگی؛ سقوط از برج میلاد. کاملا محرمانه. خیلی‌ها حتی خبر ندارند تاکنون چند نفر از بالای برج میلاد به سمت مرگ شیرجه رفته‌اند. پس نام راویان قصه و پریده‌ها را باید لاک سفید گرفت. هیچ‌کس اولین بارش را به یاد نمی‌آورد. مهندس جوانی که خودش را از بالای برج میلاد که نماد زیبایی تهران است، به پایین پرت کرد. بعد نوبت به گردشگران رسید. آنهایی که با هیجان از بالابر برج میلاد حرف می‌زدند. بالابری که در ۳۰ ثانیه شما را به آخر می‌رساند. همان‌طور که محو زیبایی جهان زیر پایشان بودند، اصلا تصور کن همان زمانی که داشتند تصمیم می‌گرفتند در رستوران گردان بستنی با روکش طلا بخورند، یکی از آنها تصمیم گرفت به زندگی‌اش خاتمه دهد. احتمالا دستی تکان داده و خودش را جلوی دوستانش به پایین پرت کرده. بستنی‌های آب‌شده و جیغ‌های ممتد آدم‌هایی که دیگر هرگز پایشان را به برج میلاد نمی‌گذارند، دردناک‌ترین تصویر زندگی‌شان را رقم می‌زند. اولین کسی که خودش را از برج میلاد به پایین پرت کرد، از یک گروه دانشجویی بود. خبر آغازبه‌کار پروژه برج میلاد، هیاهوی فراوانی در جامعه ایجاد کرده بود. وقتی اوج‌گیری برج آغاز شد، خیلی‌ها تقاضای بازدید از برج و مراحل ساخت را کردند. تا پیش از آن فاجعه، مسئولان برج سختگیری چندانی برای بازدید از برج انجام نمی‌دادند. روزی یک گروه دانشجوی معماری برای بازدید از برج میلاد به آنجا آمدند. دختری خود را از بلندترین ارتفاع ممکن در تهران به پایین پرت کرده بود. این آغاز پروژه خودکشی در برج میلاد بود. دختر دانشجو سقوط کرد. او ارتفاع بیش از ۲۵۰ متر را در آسمان طی کرد و به زمین رسید. بازی بعدی اما متعلق به استاد بود. بازنشسته نیروی انتظامی و استاد زبان دانشگاه، احترام شاگردان سابق را برانگیخت. بازدید از برج میلاد ممکن نبود اما نه برای استاد، بی‌مجوز.

بچه‌های پایین برج او را معرفی کردند و مجوز صادر شد. استاد دانشگاه به راه افتاد تا از برج بازدید کند. همه‌چیز عادی بود. تا زمانی که شروع به دویدن کرد. عده‌ای که متوجه قصد او شده بودند، دنبالش کردند اما دیگر دیر شده بود. دومین خودکشی در برج میلاد بازتاب گسترده‌ای نداشت. تجربه مسئولان برج بیشتر شده بود و البته رسانه‌ها هم می‌دانستند این خبر را نباید انعکاس دهند. تمایل سقوط از ارتفاع و در دید همگان خودکشی‌کردن مختص برج میلاد نیست. آدم‌هایی که می‌خواهند دیده شوند، این اماکن را برای خودکشی انتخاب می‌کنند.

پیش از آن، در تهران خبرهایی دیگر از سقوط به گوش می‌رسید. گذشته از سقوط‌های جسته و گریخته از ساختمان‌های بلند مسکونی و تجاری، برج گلدیس فلکه صادقیه، تبدیل به وعده‌گاه جماعت افسرده شده بود. خیلی‌ها خود را از بالای این برج به پایین پرت کردند. حالا اما نوبتی هم که باشد، نوبت مترو است و پل‌های هوایی.

سومین خودکشی از برج میلاد به مردی اختصاص داشت که در اخبار نه ردی از او هست و نه نشانی، خبر کلی است. شاید هم شایعه باشد.

تا اینکه پنجشنبه سوم اردیبهشت‌ماه ۹۴، زنی ۴۳ساله از طبقه سوم برج میلاد خود را به پایین پرتاب کرد. روابط‌عمومی برج میلاد درباره جزئیات این رویداد گفته بودند خانمی حدودا ۴۸ساله که به گفته یکی از نزدیکانش با قصد قبلی و برای خودکشی وارد برج میلاد تهران شده بود، خود را به طبقات تجاری رسانده و با استفاده از خلوتی محیط به صورت ناگهانی از طبقه چهارم لابی (طبقات تجاری) خود را به پایین پرتاب کرد که در نهایت به فوت نامبرده منجر شد. براساس اعلام مأموران نیروی انتظامی و کارشناسان قوه قضائیه مستقر در صحنه فوت، این اتفاق در ساعت ۹:۴۳ دقیقه صبح رخ داده بود.

اصولا روان‌شناسان، خودکشی را به دو دسته تقسیم می‌کنند: اول تظاهر به خودکشی، که بیشتر خانم‌ها به آن تمایل دارند. این حرکت معمولا منجر به مرگ نمی‌شود و هدف از آن تنها ترساندن اطرافیان برای رسیدن به مقصود است. پس چند عدد قرص برای اجرای پروژه کفایت می‌کند. دسته دوم آنهایی هستند که تصمیم خودشان را گرفته‌اند. این گروه جایی برای تردید باقی نمی‌گذارند. حالا چه انگیزه‌هایی این جماعت را به سوی اماکنی شبیه به برج میلاد می‌کشاند، نیاز به نظر کارشناسی دارد. دکتر سیروس ابراهیمی روان‌پزشک در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید: «بخش عمده‌ای از پرش‌ها به واسطه استفاده از قرص‌های روان‌گردان اتفاق می‌افتد. در این شرایط بعضی‌ها دچار بی‌خبری از کار خود می‌شوند. خیلی از آنها دلشان نمی‌خواهد به زندگی‌شان پایان بدهند، بلکه توهم پروازکردن دارند. آنها در بالای بلندی دستانشان را می‌گشایند تا پرواز کنند، اما در پایان زمین سنگی سهم آنها می‌شود». وی درباره کسانی که با میل خودکشی واقعی دست به پرش از ارتفاع می‌زنند، می‌گوید: «آنها می‌خواهند انتقام بگیرند و جامعه را نسبت به خود و خانواده‌شان حساس کنند. عده‌ای می‌خواهند رنجی را که متحمل شده‌اند با کانون توجه قراردادن خود به گوش عموم برسانند. طبیعی است اقدام به خودکشی کسی که از بلندترین برج شهر پایین پریده، پیش خودکشی‌های دیگر بازتاب بیشتری داشته باشد. درباره این موضوع البته می‌توان به «اگروفوبیا» (ترس از بلندی) هم اشاره کرد. افرادی که از ارتفاع می‌ترسند، ممکن است در موقعیت‌های ویژه و در پریشانی افکار و برای فرار از مشکلات، علیه همان ترس قیام کنند». وی در پایان می‌افزاید: «افراد با مشکلات عدیده‌ای دست‌وپنجه نرم می‌کنند و بعضی احساس می‌کنند که از شهر طرد شده‌اند. این خودکشی‌ها در واقع واکنشی است نسبت به مرگ شهر. بُعد دیگرِ این مسئله شکاف طبقاتی و اجتماعی است. فرد می‌بیند هرچقدر هم که تلاش می‌کند نمی‌تواند به موفقیت برسد. این فرد در جامعه همه امیدش برای تغییرات با شکست مواجه شده. زمانی که امید اجتماعی در فرد از بین برود یا تضعیف شود، واکنش‌های اجتماعی مثل خودکشی را هم در پی دارد».

خودکشی‌های مترویی

هیچ‌کس فکرش را هم نمی‌کند، کسی که کنارش بلیت می‌خرد، با عجله از گیت‌های ورودی داخل می‌شود و خودش را از میان جمعیت جلو می‌کشد، آن چیزی که در ذهن می‌پروراند پیداکردن یک صندلی خالی در مترو نیست. او می‌خواهد درست وقتی مترو نزدیکش شد خودش را زیر چرخ‌های آن بیندازد.

سال ۸۴ بود که اولین خودکشی در متروی تهران اتفاق افتاد. دختر ۱۸ساله در ایستگاه شهیدبهشتی خودش را زیر قطار انداخت و همان روز در بیمارستان جان سپرد. تا یک‌سال‌ونیم خبری از خودکشی مترویی به گوش کسی نرسید؛ تا اینکه در اردیبهشت‌ماه سال ۸۶ جوان ۱۹ساله‌ای در ایستگاه بهارستان تصمیم گرفت به زندگی‌اش پایان دهد و به خواسته‌اش هم رسید. حوادث مترویی سال ۸۶ به همین‌جا ختم نشد. با توجه به مستندات، سال ۸۶ را می‌توان یکی از پرحادثه‌ترین سال‌های متروی تهران دانست. در تیرماه همین سال مردی میان‌سال و در دی‌ماه جوانی ۲۱ساله در مترو خودکشی کردند و حوادث مترویی سال ۸۶ با خودکشی یک زن در اسفندماه پایان یافت. هنوز یک ماه از آخرین خودکشی نگذشته بود که دختری ۱۵ساله در فروردین‌ماه ۸۷ در ایستگاه نواب خودکشی کرد. در این سال یک زن دیگر هم در ایستگاه حسن‌آباد دست به خودکشی زد، اما جان سالم به در برد. در سال ۸۸ در دو روز، دو خودکشی در متروی تهران اتفاق افتاد: یک پسر ۱۷ساله و مردی در ایستگاه طرشت؛ که هر دو در دم جان سپردند. سال ۸۹، سال آرامی برای مترو بود و خبری از خودکشی به گوش کسی نرسید. در سال ۹۰ زنی ۴۰ساله در ایستگاه نواب خودکشی کرد و اسفندماه هم خودکشی نافرجام یک دختر ۲۰ساله گزارش شد.

آمار خودکشی در متروی تهران در سال ۹۲، شش مورد گزارش شد که آخرین موردش مربوط به خودکشی زنی میان‌سال در ایستگاه سعدی بود. در دی‌ماه ۹۲ هم مسافران ایستگاه گلبرگ شاهد خودکشی یک مرد دست‌فروش بودند. روند این خودکشی‌ها با خودکشی زنی میان‌سال در متروی ولیعصر ادامه یافت. آخرین مورد گزارش شده از خودکشی مترویی به اسفندماه سال ۹۴ برمی‌گردد که مردی ۳۵ساله در ایستگاه گلبرگ جان خودش از دست داد. در سال ۹۵ هم شاهد مرگ یک دختر ۲۶ساله در ایستگاه شادمان و پیرمردی ۶۵ساله در ایستگاه شهدا بودیم که البته شواهد حاکی از آن است که این دو نفر قصد خودکشی نداشته و به دلیل ردشدن از خط زرد مترو با قطار برخورد کرده و جانشان را از دست داده‌اند.

دکتر پروین ملک‌زاده، جامعه‌شناس شهری درباره دلیل خودکشی‌ها در اماکن عمومی شبیه به مترو می‌گوید: «اولین بُعد مربوط به شهر است. ما در ایران با زوال و مرگ شهر روبه‌رو هستیم. افراد با مشکلات عدیده‌ای دست‌وپنجه نرم می‌کنند و بعضی احساس می‌کنند که از شهر طرد شده‌اند. این خودکشی‌ها در واقع واکنشی است نسبت به مرگ شهر. بُعد دیگرِ این مسئله شکاف طبقاتی و اجتماعی است. افراد می‌بینند که هرچقدر هم که تلاش می‌کنند نمی‌توانند به موفقیت برسند. این فرد در جامعه همه امیدش برای تغییرات با شکست مواجه شده. بعضی دیگر هم تصور می‌کنند با خودکشی در محلی مثل مترو و جلوی چشم تعداد زیادی از مردم می‌توانند تلنگری برای جامعه باشند؛ اما نمی‌دانند که دیدن صحنه انهدام و پایان زندگی یک نفر آن هم در چنین وضع غم‌انگیزی چه تأثیرات منفی‌ای بر افراد حاضر دارد و این خودش نوعی ترویج غم و اندوه در میان تعداد زیادی از آدم‌هاست و باعث می‌شود که رنج و ناامیدی در جامعه بازتولید شود».

چه باید کرد؟

دکتر ابراهیمی می‌گوید: «چه بخواهیم چه نخواهیم، با وجود افزایش میزان خودکشی در کشورمان، اما هنوز ما جزء کشورهایی هستیم که آمار خودکشی در آن بسیار پایین است. مسئله اصلی، مشکلات اقتصادی است. تا زمانی که این مسائل حداقل رو به بهبود نرود نمی‌شود انتظار شرایط بهتری را داشت. اطلاع‌رسانی درباره نحوه زندگی بهتر شاید بتواند تلنگری به آدم‌هایی باشد که زندگی‌کردن بلد نیستند...» گفتنی است بهمن‌ماه سال ۹۳ بود که صحبت از اجرای سیستم درهای حائل بین سکوها و قطار موسوم به سیستم P.S.D به میان آمد. در این سیستم پس از توقف کامل قطار درهای سکوها روبه‌روی درهای واگن باز می‌شوند و این امکان دسترسی به ریل قطار قبل ایستادن کامل قطار برای مسافران از بین می‌رود. درحال‌حاضر در برخی شهرهایی که دارای خطوط مترویی هستند مانند دوبی، پکن، شانگهای، امارات و... از این دیوارهای حائل در ایستگاه‌های مترو برای حفظ ایمنی شهروندان استفاده می‌کنند؛ البته پیاده‌سازی این پروژه قطعا با چالش‌های فنی و مالی زیادی همراه خواهد بود اما قطعا می‌تواند در جلوگیری از اتفاقات دردناک در مترو جلوگیری کند.

گزارش

به دلیل ضرب‌وشتم یک راننده به وسیله مأموران راهور

نیروی انتظامی عذرخواهی کرد

● **شرق:** سخنگوی پلیس درباره فیلمی که در آن مأموران پلیس راهور اقدام به ضرب‌وشتم یک راننده در پمپ بنزین می‌کنند، از شهروندان عذرخواهی کرد و گفت: هر سه مأمور حاضر در فیلم توبیخ شده‌اند.

سردار سعید منتظرالمهدی در گفت‌وگو با مهر گفت: چندروزی است که در شبکه‌های اجتماعی و فضای مجازی کلیپی منتشر شده است که در آن چند نفر از عوامل راهنمایی و رانندگی در یک پمپ بنزین مبادرت به برخورد نامتعارف با راننده یک خودروی خاطی کرده‌اند. وی با اعلام اینکه پلیس بلافاصله پس از آگاهی از انتشار این کلیپ، شماری از کارشناسان خویش را مأمور رسیدگی به ابعاد و زوایای آن کرد، گفت: بررسی‌های کارشناسانه محل وقوع حادثه و تطبیق شماره پلاک خودروهایی که در فیلم وجود دارد، نشان می‌داد که متأسفانه حادثه مذکور در یکی از شهرهای مرکزی کشور رخ داده است.

معاون اجتماعی ناجا ادامه داد: فارغ از اینکه گرچه محرک آغازین این رخداد ناگوار، شرب خمر و فقدان تعادل روانی و رفتارهای پرخطر و ناهنجار راننده خودرو و بی‌توجهی به فرمان ایست مأموران بوده است، اما رفتار غیرمتعارف مأموران نیز به‌کل، مغایر قانون و قواعد انضباطی و رویه همیشگی ناجا بوده است، به همین سبب، پلیس بی‌درنگ مبادرت به برخورد انضباطی شدید با دو سرباز وظیفه و همچنین مأمور پلیسی که نظاره‌گر صحنه بوده است، کرده و آنان تا مشخص‌شدن تکلیف نهایی تنزیل درجه شدند و به انتظار خدمت درآمدند. منتظرالمهدی گفت: پلیس نه‌تنها هرگز چنین برخوردهایی را بر نمی‌تابد بلکه آن را اقدامی انزجارآمیز، نامتعارف و خلاف ارزش‌های اخلاقی و استانداردهای رفتاری و مدیریتی خود می‌داند و لاجرم خود را موظف به پیشگیری از تکرار چنین حوادثی می‌داند.

علاوه بر این دفتر سخنگوی نیروی انتظامی با صدور اطلاعیه‌ای توضیحاتی را درباره فیلم ضرب‌وشتم این راننده از سوی مأموران پلیس راهور در پمپ بنزین ارائه کرد. در این اطلاعیه آمده است: «نیروی انتظامی وظیفه خود می‌داند به خاطر حادثه ضرب‌وشتم یک شهروند خاطی که قوانین راهنمایی و رانندگی را به صورت مکرر نقض کرده و هیچ توجهی به دستورات پلیس نکرده و شرب خمر نیز کرده بود، از شهروندان پوزش طلبیده و به آنها اطمینان می‌دهد که تمام تلاش خود را به کار می‌بندد تا از تکرار چنین رخدادهایی جلوگیری به عمل آید. ما بر این واقعیت معتقدیم که گاهی حوادث و اتفاقاتی چهره می‌نمایند که علیرغم فراوانی بسیار اندکشان، اثرات آزاردهنده و پرشمولی از خود برجای می‌گذارند، حادثه ناخوشایند شیراز نیز در شمار چنین رخدادهایی قرار می‌گیرد.

ما در نیروی انتظامی به سبب مسئولیتی که در قبال یکایک شهروندان عزیز داریم، بیش از هرکسی از وقوع چنین اتفاقات غیرمتعارف متأسف و متأثر می‌شویم. درگیری به‌وقوع‌پیوسته و خشونت اعمال‌شده در حادثه مذکور به‌کل مغایر قانون اصول و ضوابط انضباطی و رویه مرسوم نیروی انتظامی بوده است. پس از دریافت گزارش کارشناسان، تنبیهات انضباطی در مورد هر سه مأمور اعمال و آنها بلافاصله (منتظر خدمت) شدند».

جدول ۲۶۸۸ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- آب‌بند- پرنده‌ای وحشی و حلال‌گوشت- تفریح و هواخوری- مرکز اندیشه ۲- بیرون‌کردن- هر چیزی که جرم دارد و فضا اشغال می‌کند- دعوت شده ۳- قابل خواندن- سرنیزه- فرمان کشتی ۴- مترجم- دیده‌شده ۵- لازم و ضروری- کوهی مرتفع در تخت سلیمان- سازه‌ای با شیب شکسته ۶- پهلوانی که به دست حضرت داوود(ع) کشته شد- ماگنت ۷- برنج نیم‌پخته- طردکردن- از فرماندهان شوروی سابق در جنگ جهانی دوم بود ۸- نفی عرب- سرقت- دوستی- نوشیدنی حیات‌بخش ۹- جاذبه- اقتضاکردن- وسیله نخ‌ریسی ۱۰- فقیر و بی‌چیز- مثل هم ۱۱- پسوند شباهت- جاده تاریخی که از چین تا دریای مدیترانه بود- قوه حافظه ۱۲- بیشترین حد- نوعی سس سالاد ۱۳- پیشرو قافله زائران- از ابزار بنایی- در کمین راننده ۱۴- خنک‌کننده هوای ساختمان- قرض- تاج ۱۵- بانگ چوپان- دوستان وقت گل آن به که به... کوشیم- نوعی کارد نوک‌تیز- نیکو.

عمودی:

۱- پادگان نظامی- زیبا و جذاب- فرو ریختن قطره‌قطره آب ۲- از نام‌های مستعار دهخدا- بیگانگان- آسمانی ۳- واحدی برای اندازه‌گیری زاویه- الکل سفید ۴- پیامبر مدفون در شوش- مجموعه عقاید و آموزه‌های پیامبران- دینداری ۵- مردان عرب- استادیوم ۶- خوگرفته به چیزی- از صور فلکی نیمکره‌شمالی آسمان ۷- سالی که در آنیم- از توابع شهرستان کاشان- زمان معین ۸- تغییر حالت مایع به جامد- غذایی از بادمجان ۹- دریوزه- شهری در استان کرمان- پرنده شکاری با منقار کوتاه ۱۰- هدایت‌کننده- همیشگی ۱۱ - شهری دیگر در استان کرمان- همبستگی ۱۲- نقشی زینتی در تذهیب- پیروزی ورزشی- رمان مشهور شارلوت برونته انگلیسی ۱۳- بخش‌بندی نماهای یک فیلم‌نامه- عددی دورقمی ۱۴- برابر و مساوی- جنگ و پیکار- زن شوهرمرده ۱۵- در رگ‌ها جاری است- بازیکن خط میانی- قیل‌وقال.

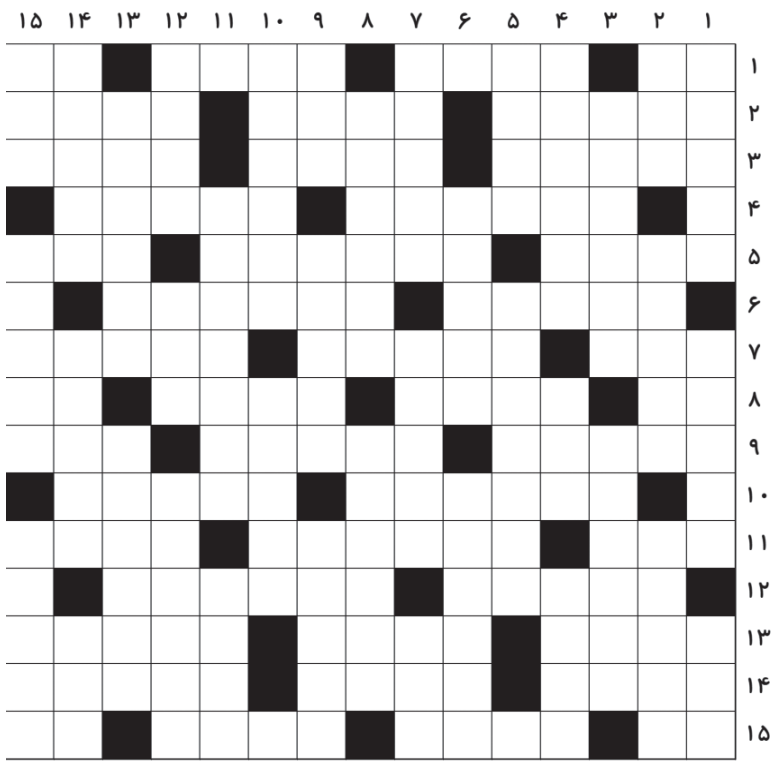

حل سودوکو سخت

۶	۷	۱	۹	۲	۸	۳	۴	۵
۳	۴	۵	۷	۶	۱	۸	۲	۹
۹	۸	۲	۴	۵	۳	۶	۱	۷
۴	۱	۶	۵	۳	۲	۹	۷	۸
۸	۲	۷	۶	۴	۹	۱	۵	۳
۵	۳	۹	۸	۱	۷	۴	۶	۲
۱	۹	۸	۲	۷	۴	۵	۳	۶
۷	۵	۳	۱	۹	۶	۲	۸	۴
۲	۶	۴	۳	۸	۵	۷	۹	۱

حل سودوکو ۱۶۸۴

۲	۱	۶	۳	۸	۴	۹	۷	۵
۷	۴	۳	۱	۵	۹	۲	۸	۶
۵	۹	۸	۷	۲	۶	۴	۳	۱
۸	۲	۷	۴	۳	۱	۵	۶	۹
۹	۵	۴	۲	۶	۷	۸	۱	۳
۳	۶	۱	۵	۹	۸	۷	۴	۲
۱	۸	۵	۶	۷	۲	۳	۹	۴
۶	۳	۹	۸	۴	۵	۱	۲	۷
۴	۷	۲	۹	۱	۳	۶	۵	۸

جدول ۲۶۸۷

سودوکو سخت ۱۶۸۵

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

				۷		۹	۶	۴
۹							۸	۳
۳				۶			۱	۷
۷	۹				۴			۵
		۲			۸	۳		
		۸			۲		۴	
	۲	۵		۴				
			۱		۶		۵	
	۱					۶	۷	

سودوکو ۱۶۸۵

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۵	۲				۶	۸	
		۹	۸	۲		۳		۵
		۳	۴	۱		۹		
۶		۷		۳			۴	
			۶			۱	۳	
۳	۸		۲	۹				
		۸			۳	۴	۵	
		۶	۷	۴			۹	
۲		۴	۹	۵		۷	۶	